SONG TEXTS

YIDDISH AND HEBREW SONG IN THE WEIMAR REPUBLIC

May 7, 2024 | 7:00pm ET

CO-SPONSORED BY

YIVO Institute for Jewish Research

LBI
LEO BAECK INSTITUTE – NEW YORK | BERLIN
for the Study of German-Jewish History and Culture

This event is part of Carnegie Hall's *Fall of the Weimar Republic: Dancing on the Precipice* festival.

PROGRAM

Ostjüdisches Wiegenlied — Eastern European Lullaby
Music by Leon Kornitzer, Traditional, ca. 1933

Di alte kashe — די אַלטע קשיא — The Ancient Question
Music by Leon Kornitzer, Traditional, ca. 1933

Elul-Melodie II
Music by Leon Kornitzer, Original Yiddish Poem by Morris Rosenfeld, ca. 1933

Yerusholaim — ירושלים — Jerusalem
Music by Leon Kornitzer, Traditional, ca. 1933

Op. 53 No. 1, *Wie einsam würde ich* — עם חלומי — I Remainded Lonely
Music by Joseph Achron, Words by David Frishman, 1923

Es fiel eine Träne — נטף נטפה הדמעה — The Tear Drop Dropped
Music by Israel Brandmann, Words by Chaim Nachman Bialik, 1933

Op. 34 No. 1, *Minhag khadash* — מנהג חדש — A New Way
Music by Joel Engel, Words by Chaim Nachman Bialik, 1923

Op. 34 No. 2, *Eins, Zwei, Drei* — אחת, שתים, שלש — One, Two, Three
Music by Joel Engel, Words by Chaim Nachman Bialik, 1923

Op. 34 No. 3, *Der goldener Pfau* — טוס זהבי — The Golden Peacock
Music by Joel Engel, Words by Chaim Nachman Bialik, 1923

Shotns — שאָטנס — Shadows
Music by Lazar Weiner, Words by Yehoash, ca. 1936

Op. 32 No. 3, *Die lockigen Haare Dein* — על רכים פניה לה — Your Curly Hair
Music by Mikhail Gnesin, Original German Poem by Tichon Tschurilin,
Translated into Hebrew by Shaul Tchernikhovski, 1923

Boker te'ireni dimati — בקר תעירני דמעתי — In the Mornings Tears Wake Me
Music by Alexander Krein, Words by A. Efrat, 1923

Rakim merokh panayikh — רכים מרך פניך — Soft and Tender Face
Music by Alexander Krein, Words by Mandelstam, 1923

Bearbeitungen Ostjüdischer Volkslieder — Arrangements of Yiddish Folksongs
Music by Stefan Wolpe, Traditional, 1923-1925

Drei Palästinensische Volkslieder — Three Palestinian Folksongs
Music by A. M. Rothmüller, Various Works, 1931

Ostjüdisches Wiegenlied | Eastern European Lullaby

Music by Leon Kornitzer

TRANSLITERATION

Shlof mayn tokhter, sheyne, fayne,
In dayn vigele,
Kh'vel mikh zetsn nebn dir
Un zingen a lidele,
Kh'vel dikh vign, lider zingen
Lyulinke, mayn kind.

Shlofn geyt di neshome aroyf
Un shraybt di aveyros in di bikher,
Du mayn kind host nokh keyn zind,
Kenst shlofn ruik un zikher,
Lyulye, lyulye,
Shlof mayn gedule,
Lyulinke, mayn kind.

ORIGINAL YIDDISH

שלאָף מײַן טאָכטער, שיינע, פֿײַנע,
אין דײַן וויגעלע,
כ'וועל מיך זיצן נעבן דיר
און זינגען אַ לידעלע,
כ'וועל דיך וויגן, לידער זינגען
ליולינקע, מײַן קינד.

שלאָפֿן גייט די נשמה אַרויף
און שרײַבט די עבֿירות אין די ביכער,
דו מײַן קינד האָסט נאָך קיין זינד,
קענסט שלאָפֿן רויִק און זיכער,
ליוליע ליוליע,
שלאָף מײַן גדולה,
ליו'לינקע, מײַן קינד.

ENGLISH TRANSLATION

Sleep my daughter, beautiful, fine,
In your cradle,
I'll sit beside you
And sing you a little song,
I'll rock you and sing to you
Lullaby, my child.

The soul goes up to sleep
And inscribes bad deeds in the books,
You, my child, still have no sins,
And can sleep peacefully and secure,
Lullaby, lullaby
Lullaby, sleep my big girl,
Lullaby, my child.

(Translation by Goldie Gross)

די אַלטע קשיא

Di alte kashe | The Ancient Question

Music by Leon Kornitzer

TRANSLITERATION

Fregt di velt an alte kashe:
Trala-tradi-ridi-rom?
Entfert men: tradi-ridi-reylom,
Oy, oy, tradi-ridi-rom!
Un az me vil, ken men dokh zogn: tray-dim!
Blaybt dokh vider di alte kashe:
Trala-tradi-ridi-rom?

ORIGINAL YIDDISH

פֿרעגט די וועלט אַן אַלטע קשיא:
טראַלאַ־טראַדי־רידי־ראָם?
ענטפֿערט מען: טראַדי־רידי־רײלאָם,
אוי, אוי, טראַדי־רידי־ראָם!
און אַז מע וויל, קען מען דאָך זאָגן: טרײַ־דים!
בלײַבט דאָך ווידער די אַלטע קשיא:
טראַלאַ־טראַדי־רידי־ראָם?

ENGLISH TRANSLATION

The world asks an ancient question:
Trala-tradi-ridi-rom?
The answer is: tradi-ridi-reylom,
Oy, oy, tradi-ridi-rom!
And if you want, you can even say: tray-dim!
Still the ancient question remains:
Trala-tradi-ridi-rom?

(Text and translations from The Yosl and Chana Mlotek Yiddish Song Collection *at the Worker's Circle)*

Elul-Melodie II

Music by Leon Kornitzer — Original Yiddish Poem by Morris Rosenfeld

GERMAN

Der Sommer gestorben,
Verwelkt und verdorben
Die Blümelein blou und rot.
Was Leben sprühte,
In Schönheit blühte,
Liegt eingeschlummert und tot.

In Sturm und Wetter
Wirbeln die Blätter,
Sein Sterbegebet sagt der Wald.
Es bebt in der Zweigen,
Dann Stille und Schweigen,
Auch das heiligste Lied ist verhallt.

Hoch oben kreisen die Vögel.
Sie reisen und wenden zum Meer ihren Blick.
„Wohin deñ zieht ihr,“
Wie weit entflich ihr,
„Ihr Lieben, wañkehrt ihr zurück?“

Da klingen hernie der wehmütige Lieder:
„Wir wissen, das Wandern muß sein,
Übers Meer, übers Meer!
Doch die Wiederkehr ist Gottes Wille allein.“

ORIGINAL YIDDISH

אָ, קאַלטלעך און ווינטיק,
דער סוף פֿון דעם זומער!
עס וועלקן די בלומען אין טאָל!
די שיינהייטן שווינדען;
אין טויטליכען שלומער
איז אַלעס פֿאַרוויגט מיט אַמאָל.

דער שטורעם, ער שלײַדערט
די טרוקענע בלעטער,
צוטראָגט דאָס פֿאַרשטאָרבענע צוויט;
דער וואַלד רוישט אַ ווידוי,—
אַ ווײַלינקע שפּעטער
פֿאַרשטומט אויך דאָס הייליקסטע ליד.

די פֿייגעלעך זינגען,
אַ „תּפֿילת הדרך,"

און ווענדן צום ים זייער בליק.
געליבטע ווּו פֿליט איר?
ווי ווײַט פֿאָרט, אַן ערך?
און זאָגט מיר: ווען קומט איר צוריק!

עס גיסן זיך ביטער
די ווײ-מעלאָדיען,
דער ענטפֿער דערלאַנגט אַזאַ דריק:
„מיר וויסן נאָר אַלע
מיר מוזן פֿאַרפֿליִען,
דאָך גאָט ווייס פֿון קומען צוריק!"

ENGLISH TRANSLATION

Oh, ’t is cold and windy,
There is an end of summer!
The flowers wither in the valley;
All beauties disappear,
And suddenly all is rocked into slumber of death.

The storm hurls down the dry leaves,
And disperses the dead flowers.
The forest rustles its last confession,
And a little later
Even the holiest song will cease.

The birds sing
Their song of passage
And turn their eyes towards the ocean.
Beloved, where do you fly?
Pray, tell me how far away?
And tell me when will you return?

The woeful melodies are poured forth in bitterness,
And the painful answer is:
“We all know only,
We must fly away,
But God knows of coming back!”

(English translation from Songs from the Ghetto by Morris Rosenfeld, translated by Leo Wiener)

ירושלים

Yerusholaim | Jerusalem

Music by Leon Kornitzer

TRANSLITERATION

Droysn blozt a vint a kalter,
A shreklekhe Kislev nakht.
Baym lempl zitst an alter,
Inem kemerl farmakht.
Zayn bord shney vays,
Di oygn glien,
Er veynt azoy heys baym share-Tsien.
Oys hartsnstifn hert men im rufn
Eyntsik un aleyn dos vort:
Yerusholaim! Yerusholaim! Du mayn tayer ort.

Amol flegt mikh mayn tate libn,
Ikh ver zayn eyntsik kind.
Yetst hot er mikh fartribn
Vegn mayne groyse zind.
Shoyn azoy fil yoren trog ikh zayn tsorn,
Mayn hor zaynen shoyn gro gevorn.
Ikh muz vandern,
Fun eyn ort tsum andern,
Fun eyn ort tsum andern.
Yerusholaim! Yerusholaim! Du mayn tayer ort.

ORIGINAL YIDDISH

דרויסן בלאָזט אַ ווינט אַ קאַלטער,
אַ שרעקלעכע כּיסלו נאַכט.
בײַם לעמפּל זיצט אַן אַלטער,
אינעם קעמערל פֿאַרמאַכט.
זײַן באָרד שניי ווײַס,
די אויגן גליִען,
ער וויינט אַזוי הייס בײַם שערי-ציון.
אויס האַרצנסטיפֿן הערט מען אים רופֿן
איינציק און אַליין דאָס וואָרט:
ירושלים! ירושלים! דו מײַן טײַער אָרט.

אַמאָל פֿלעגט מיך מײַן טאַטע ליבן,
איך ווער זײַן איינציק קינד.
יעצט האָט ער מיך פֿאַרטריבן
וועגן מײַנע גרויסע זינד.
שוין אַזוי פֿיל יאָרן טראָג איך זײַן צאָרן,
מײַן האָר זײַנען שוין גראָ געוואָרן.
איך מוז וואַנדערן,
פֿון איין אָרט צום אַנדערן,
פֿון איין אָרט צום אַנדערן.
ירושלים! ירושלים! דו מײַן טײַער אָרט.

ENGLISH TRANSLATION

A cold wind blows outside,
An awful Kislev night.
An old man sits by the lamp,
Shut away in his room.
His beard snow white,
His eyes glowing,
He cries so hard at Zion's gates.
From his heart's depth one hears him calling
Only one word:
Jerusalem! Jerusalem! You are my precious place.

Once my father loved me,
I was his only child.
Now he has driven me out
For my great sins.
For many years I have carried his anger,
And my hair has already become gray.
I must wander,
From one place to another,
From one place to another.
Jerusalem! Jerusalem! You are my precious place.

(Translation by Goldie Gross)

עם חלומי

Op. 53 No. 1 *Wie einsame wurde ich* | I Remained Lonely

Music by Joseph Achron — Words by David Frishman

TRANSLITERATION

Im khalomi ve-im sodi nisharti
Ariri.
Eli! Hahifrazti leha'amin
Bi u've'shiri?

Yadati: mot amut, ve'ish
Moti lo yevake.
Mini-arafel al-gali lo yera'e
Kokhav mefake.

Shney susim kodrim ve'ayefim
Imshekhu aroni
Vetsahalu nekhaim, vegeshem tored
Yered be'yom oni.

Haya ekhad asher hifriz
Al khalomot nidakhim.
Akh hine makhar ve'khayav ve'tslilav –
Khasal! U'kevar nishkakhim.

ORIGINAL HEBREW

עִם חֲלוֹמִי וְעִם סוֹדִי נִשְׁאַרְתִּי
עֲרִירִי.
אֵלִי! הַהִפְרַזְתִּי לְהַאֲמִין
בִּי וּבְשִׁירַי?

יָדַעְתִּי: מוֹת אָמוּת, וְאִישׁ
מוֹתִי לֹא יְבַכֶּה.
מִנִּי-עֲרָפֶל עַל-גַּלִּי לֹא יֵרָאֶה
כּוֹכָב מְפַכֶּה.

שְׁנֵי סוּסִים קוֹדְרִים וַעֲיֵפִים
יִמְשְׁכוּ אֲרוֹנִי
וְצָהֲלוּ נְכָאִים, וְגֶשֶׁם טוֹרֵד
יֵרֵד בְּיוֹם אוֹנִי.

הָיָה אֶחָד אֲשֶׁר הִפְרִיז
עַל חֲלוֹמוֹת נִדָּחִים.
אַךְ הִנֵּה מָחָר וְחַיָּיו וּצְלִילָיו –
חֲסָל! וּכְבָר נִשְׁכָּחִים.

ENGLISH TRANSLATION

I remained lonely,
Just me, my dream and secret,
Alone on my own.
Have I had too much belief in my poem?

By now, I know:
Not one will shed a tear after I'm gone.
Through the foggy night,
Not a star will be seen.

One rainy, cloudy day,
My day of grief,
Two gloomy, tired horses
Will pull my coffin.

One day, a dreamer;
The next –
One's life poetic sounds
Forgotten at once!

(Translation by Netta Ehrlich)

נטף נטפה הדמעה
Es fiel eine Träne | The Tear Drop Dropped

Music by Israel Brandmann — Words by Chaim Nachman Bialik

TRANSLITERATION

Natof natfa ha'dima – va'yipol kav-or
Va'yakena,
Tsina hikta levavi: od akhat me'at –
Ve'dimati eynena.

U'vekhoser kol elekh, va'tsar-li me'od –
Hi dalala –
Ve'af lev arel ekhad lo-nakva, af lo
Mi'ktsat shena gazal.

Ve'ana olikh et-onyi, ve'ani ana ba?
Al mishkavi
Emtse dima od akhat, makhatsitha la'khem
U'makhatsita li'levavi.

Ve'ha'or ekhar la'vo u'rafe ha'or
Me'hakhyoteni;
Shemesh akhat ba'marom ve'shir yakhid la'lev
Ve'eyn sheni.

ORIGINAL HEBREW

נָטֹף נָטְפָה הַדִּמְעָה – וַיִּפֹּל קַו-אוֹר
וַיַּכֶּנָּה,
צִנָּה הִכְּתָה לְבָבִי: עוֹד אַחַת מְעַט –
וְדִמְעָתִי אֵינֶנָּה.

וּבְחֹסֶר כֹּל אֵלֵךְ, וְצַר-לִי מְאֹד –
הִיא דָלָלָה –
וְאַף לֵב עָרֵל אֶחָד לֹא-נָקְבָה, אַף לֹא
מִקְצָת שֵׁנָה גָּזָלָה.

וְאָנָה אוֹלִיךְ אֶת-עָנְיִי, וַאֲנִי אָנָה בָא?
עַל-מִשְׁכָּבִי
אֶמְצֶה דִמְעָה עוֹד אַחַת, מַחֲצִיתָהּ לָכֶם
וּמַחֲצִיתָהּ לִלְבָבִי.

וְהָאוֹר אֵחַר לָבוֹא וְרָפֶה הָאוֹר
מֵהַחֲיוֹתֵנִי;
שֶׁמֶשׁ אַחַת בַּמָּרוֹם וְשִׁיר יָחִיד לַלֵּב
וְאֵין שֵׁנִי.

ENGLISH TRANSLATION

The tear drop dropped and a line of light
Fell and hit it,
Cold struck my heart; only a moment
And my tear vanished.

And empty handed I walk, and am sad
And my tear is wasted –
And not one heathen heart by it pierced,
Not a bit of sleep troubled.

And where should I take my poverty,
Where should I go?
On my pillow I strain another tear, one half yours
One half my heart's own.

And the light was slow to come
And its glow was too faint to revive me;
There is one sun above, one song in a heart
And no second coming.

(Translation from Songs from Bialik: Selected Poems of Hayim Nahman Bialik, translated by Atar Hadari)

מנהג חדש

Op. 34 No. 1 *Minhag khadash* | A New Way

Music by Joel Engel — Words by Chaim Nachman Bialik

TRANSLITERATION

Minhag khadash ba la'medina:
Simlat shesh u'khtonet pasim –
U'v'shabatot, beyn ha'etsim,
Porkhim neshikot va'agasim.

Minhag khadash ba la'medina:
Na'aley meshi im kishurim –
Va'aley tsavar na'ara akhat
Tolim atsmam shney ba'khurim.

Minhag khadash ba la'medina:
Etmol Khana, makhar Penina;
Aval Khezkeli makhmadi –
Li le'vadi, li le'vadi.

ORIGINAL HEBREW

מִנְהָג חָדָשׁ בָּא לַמְּדִינָה:
שִׂמְלַת שֵׁשׁ וּכְתֹנֶת פַּסִּים –
וּבְשַׁבָּתוֹת, בֵּין הָעֵצִים,
פּוֹרְחִים נְשִׁיקוֹת וַאֲגַסִּים.

מִנְהָג חָדָשׁ בָּא לַמְּדִינָה:
נַעֲלֵי מֶשִׁי עִם קִשּׁוּרִים –
וַעֲלֵי צַוַּאר נַעֲרָה אַחַת
תּוֹלִים עַצְמָם שְׁנֵי בַחוּרִים.

מִנְהָג חָדָשׁ בָּא לַמְּדִינָה:
אֶתְמוֹל חַנָּה, מָחָר פְּנִנָּה;
אֲבָל חֶזְקֵאלִי מַחֲמַדִּי –
לִי לְבַדִּי, לִי לְבַדִּי.

ENGLISH TRANSLATION

A new way has come to the land:
A dress of silk and stripy blouse –
And on the Sabbath, in the woods
Kisses blossom with the pears.

A new way has come to the land:
Shoes of silk with ties –
And on the neck of every girl
There hang now two boys.

A new way has come to the land:
Yesterday Hannah, today Pearl;
But my Yeheskeli, my sweet
Is mine, all mine.

(Translation from Songs from Bialik: Selected Poems of Hayim Nahman Bialik, translated by Atar Hadari)

אחת, שתים, שלש

Op. 34 No. 2 *Eins, Zwei, Drei* | One, Two, Three

Music by Joel Engel — Words by Chaim Nachman Bialik

TRANSLITERATION

Akhat, shtayim, shalosh, arba –
Hizmin el lekha isha – bkhar ba!

Al titmameha, al te'akher,
Shema yekadmekha akher.

Af anokhi dvash ma'tsati –
Akh-lo ba el-pi u'sefati.

Shtayim hayu la'almana:
Akhat shekhora ve'akhat levana.

Lo almot – margaliyot,
Predot naot ve'yefeyfiyot.

Ashrey mi shera'a pneyhen –
Va'ani ahavti shetey'hen.

Akh eyn magid, akh eyn poter,
Mi me'hen ahavti yoter.

Avra et, lo eda kama,
Va'etmahameha, va'etmahameha.

Pitom ba ha'shed va'khatfan –
Shed gdal-blorit ve'shed gdal-safam.

Va'ani nisharti, golem,
Ravak zaken ad ha'olam.

U'mi'kan le'khol-ha'ne'arim
Musar heskel u'meysharim:

Akhat, shtayim, shalosh, arba –
Hizmin el lekha isha – bkhar-ba!

Al titma'me'ha, al te'akher,
Shema yekadmekha akher.

ORIGINAL HEBREW

אַחַת, שְׁתַּיִם, שָׁלֹשׁ, אַרְבַּע –
הִזְמִין אֵל לְךָ אִשָּׁה – בְּחַר-בָּהּ!

אַל תִּתְמַהְמָהּ, אַל תְּאַחֵר,
שֶׁמָּא יְקַדֶּמְךָ אַחֵר.

אַף אָנֹכִי דְּבַשׁ מָצָאתִי –
אַךְ-לֹא בָא אֶל-פִּי וּשְׂפָתִי.

שְׁתַּיִם הָיוּ לָאַלְמָנָה:
אַחַת שְׁחֹרָה וְאַחַת לְבָנָה.

לֹא עֲלָמוֹת – מַרְגָּלִיּוֹת,
פְּרֵדוֹת נָאוֹת וִיפֵיפִיּוֹת.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁרָאָה פְּנֵיהֶן –
וַאֲנִי אָהַבְתִּי שְׁתֵּיהֶן.

אַךְ אֵין מַגִּיד, אַךְ אֵין פּוֹתֵר,
מִי מֵהֶן אָהַבְתִּי יוֹתֵר.

עָבְרָה עֵת, לֹא אֵדַע כַּמָּה,
וָאֶתְמַהְמָהּ, וָאֶתְמַהְמָהּ.

פִּתְאֹם בָּא הַשֵּׁד וַחֲטָפָן –
שֵׁד גְּדָל-בְּלֹרִית וְשֵׁד גְּדָל-שָׂפָם.

וַאֲנִי נִשְׁאַרְתִּי, גֹּלֶם,
רַוָּק זָקֵן עַד הָעוֹלָם.

וּמִכָּאן לְכָל-הַנְּעָרִים
מוּסַר הַשְׂכֵּל וּמֵישָׁרִים:

אַחַת, שְׁתַּיִם, שָׁלֹשׁ, אַרְבַּע –
הִזְמִין אֵל לְךָ אִשָּׁה – בְּחַר-בָּהּ!

אַל תִּתְמַהְמָהּ, אַל תְּאַחֵר,
שֶׁמָּא יְקַדֶּמְךָ אַחֵר.

ENGLISH TRANSLATION

One, two, three, four –
Find yourself a wife – choose her!

Do not dally, don't be late
Or someone else'll get there first.

I myself found me some honey
But it never came to my lips.

Two she had her, this one widow:
One brunette and one had fair hair.

Not girls – pearls,
Fillies fine and gorgeous,

The joy of whoever saw their face
And I loved both of them.

But who'll foretell and who'll say
Which of them I loved more.

The time went, I don't know how
I dillydallied, dillydallied.

Suddenly a demon came and scarfed them
A demon with a ponytail and handlebar mustache.

And I remained, silly bugger,
An old bachelor ever after.

And from this to all the young men
A moral to the wise and let who learns learn.

One, two, three, four –
Find yourself a wife – choose her!

Do not dally, don't be late
Or someone else'll get there first.

(Translation from Songs from Bialik: Selected Poems of Hayim Nahman Bialik, translated by Atar Hadari)

טוס זהבי

Op. 34 No. 3 *Der goldener Pfau* | The Golden Peacock

Music by Joel Engel — Words by Chaim Nachman Bialik

TRANSLITERATION

Tavas zehavi parakh lo –
Ana ta'uf, tavas zehavi?
– Af ani el evrey-yam –
– Tire sham et-David levavi?
– Ere va'avi mikhtav lakh,
U'ba'mikhtav be'sora metuka:
"Yom-ha'khupa, im-irtse-Hashem –
Akhar shabat shel Khanuka."

ORIGINAL HEBREW

טַוָּס זְהָבִי פָּרַח לוֹ –
אָנָה תָעוּף, טַוָּס זְהָבִי?
– עָף אֲנִי אֶל עֶבְרֵי-יָם –
– תִּרְאֶה שָׁם אֶת-דּוֹד לְבָבִי?
– אֶרְאֶה וְאָבִיא מִכְתָּב לָךְ,
וּבַמִּכְתָּב בְּשׂוֹרָה מְתוּקָה:
"יוֹם-הַחֻפָּה, אִם-יִרְצֶה-הַשֵּׁם –
אַחַר שַׁבָּת שֶׁל-חֲנֻכָּה."

ENGLISH TRANSLATION

My peacock of gold flew off –
Where do you fly to, my golden peacock?
– I am flying over water.
– Will you see there my sweetheart?
– I will see, and I will bring a letter to you
And in the letter there will be some sweet news:
"The day of out nuptials, God willing –
Will the Sabbath after Hanukkah."

(Translation from Songs from Bialik: Selected Poems of Hayim Nahman Bialik, translated by Atar Hadari)

שאָטנס

Shotns | Shadows

Music by Lazar Weiner — Words by Yehoash

TRANSLITERATION

Gefaln iz a shotn af mayn shvel,
Un keyn geshtalt iz nit arayn gekumen.
Gehert hob ikh dos shoymen fun a vel,
Un keyner iz tsum breg nit tsugeshvumen…

Mayn zel, mayn mide zel,
Vest eybik, eybik vakhn,
Un eybik, eybik fregn
Un tomed vet antkegn
Dos lebn shteyn un lakhn.
Mayn zel, mayn mide zel.

A fodem hot fun knoyl zikh opgedriblt,
Un iz in fintsternish tsu mir dergangen.
Hob ikh mit mi getsoygn un gegriblt,
Un hoyb aroysgetsoygn shlangen…

Mayn zel, mayn mide zel,
Vest eybik, eybik vakhn,
Un eybik, eybik fregn
Un tomed vet antkegn
Dos lebn shteyn un lakhn.
Mayn zel, mayn mide zel.

ORIGINAL YIDDISH

געפֿאַלן איז אַ שאָטן אויף מײַן שוועל,
און קיין געשטאַלט איז ניט אַרײַן געקומען.
געהערט האָב איך דאָס שוימען פֿון אַ וועל,
און קיינער איז צום ברעג ניט צוגעשוווּמען…

מײַן זעל, מײַן מידע זעל,
וועסט אייביק, אייביק וואַכן,
און אייביק, אייביק פֿרעגן
און תּמיד וועט אַנטקעגן
דאָס לעבן שטיין און לאַכן.
מײַן זעל, מײַן מידע זעל.

אַ פֿאָדעם האָט פֿון קנויל זיך אָפּגעדריבלט,
און איז אין פֿינצטערניש צו מיר דערגאַנגען.
האָב איך מיט מי געצויגן און געגריבלט,
און הויב אַרויסגעצויגן שלאַנגען…

מײַן זעל, מײַן מידע זעל,
וועסט אייביק, אייביק וואַכן,
און אייביק, אייביק פֿרעגן
און תּמיד וועט אַנטקעגן
דאָס לעבן שטיין און לאַכן.
מײַן זעל, מײַן מידע זעל.

ENGLISH TRANSLATION

A shadow fell upon my sill,
And no spirit came inside.
I heard the frothing of a wave,
And no one swam to shore...

My soul, my weary soul,
You will always, always be watchful,
And always, always question
And life will always face you and laugh.
My soul, my weary soul.

A fiber frayed from its ball,
And came to me in the dark.
With effort, I pulled and I searched,
And from it, I drew out snakes…

My soul, my weary soul,
You will always, always be watchful,
And always, always question
And life will always face you and laugh.
My soul, my weary soul.

(Translation adapted from the sheet music for Lazar Weiner's Five Yiddish Songs and edited by Goldie Gross)

על רכים פניה לה

Op. 32 No. 3 *Die lockigen Haare Dein* | Your Curly Hair

Music by Mikhail Gnesin — Original German Poem by Tichon Tschurillin

Translated into Hebrew by Shaul Tchernikhovski

TRANSLITERATION

Al rakim paneyha la,
Al even taba'ata la
Al kivsa ha'namukh la
Shiri ba!

Al shekhor taltalayikh lakh
Al kefor shoshanayikh lakh,
Al egeley dema'ayikh lakh
Shiri sakh.

Yerukim panay li,
Eyn even be'taba'ati li
Af shemam ze kivsi li,
Akh yakhdav navo'a
Tuvia ve'Lea!

Shiratenu ma nuga
Atseva ke'artsenu.

Aval me'la'a ha'kos
Af hare'ala kosenu,
Niga ba, niga sheneynu,
Ba gam nisrof sfateynu.
Navo'a – Tuvia ve'Lea!

Akh lo shiri ze atsev –
Etsev be'eyney ha'or!
Lo ha'sason bam mavrik –
Akh kfor se'ari kfor
Lo karenu mitnotsets –
Akh pirkhey ha'bor.

Paneyha la,
Taba'ata la
Ze kivsa la
Oshri ba!

ORIGINAL HEBREW

עַל רַכִּים פָּנֶיהָ לָהּ,
עַל אֶבֶן טַבַּעְתָּה לָהּ
עַל כִּבְשָׂה הַנָּמוֹךְ לָהּ
שִׁירִי בָּא!

עַל שְׁחֹר תַּלְתַּלַּיִךְ לָךְ
עַל כְּפוֹר שׁוֹשַׁנַּיִךְ לָךְ,
עַל אֶגְלֵי דְּמָעַיִךְ לָךְ
שִׁירִי סָח.

יְרֻקִּים פָּנַי לִי,
אֵין אֶבֶן בְּטַבַּעְתִּי לִי
אַף שָׁמֵם זֶה כִּבְשִׂי לִי,
אַךְ יַחְדָּו נָבוֹאָה
טוֹבִיָּה וְלֵאָה!

שִׁירָתֵנוּ מָה נוּגָה
עֲצֵבָה כְּאַרְצֵנוּ.

אֲבָל מְלֵאָה הַכּוֹס
אַף הַרְעָלָה כּוֹסֵנוּ,
נָגַע בָּהּ, נָגַע שְׁנֵינוּ,
בָּהּ גַּם נִשְׂרֹף שְׂפָתֵינוּ.
נָבוֹאָה - טוֹבִיָּה וְלֵאָה!

אַךְ לֹא שִׁירִי זֶה עָצֵב -
עֶצֶב בְּעֵינֵי הָאוֹר!
לֹא הַשָּׂשׂוֹן בָּם מַבְרִיק -
אַךְ כְּפוֹר שַׂעֲרֵי כְּפוֹר
לֹא כָּרֵנוּ מִתְנוֹצֵץ -
אַךְ פִּרְחֵי הַבּוֹר.

פָּנֶיהָ לָהּ,
טַבַּעְתָּה לָהּ
זֶה כִּבְשָׂה לָהּ
אָשְׁרִי בָּא!

ENGLISH TRANSLATION

On her soft face, on her ring's precious stone, on her lowly sheep is my song!
On your black curls, on your teardrops, on your cold roses, my poem is about!

Green is my face, without a single stone in my ring, and no sheep do I have.
But together, we shall come like Tuviah and Leah!

Our song is sad, sad like our country.

But the cup is full
Full of poison,
We shall touch it, touch it, both of us,
In it, we'll burn our lips.
Together, we shall come, like Tuviah and Leah!

But my song is not a sad one –
Her face, her ring, and the sheep of hers – that is what my happiness is about!

(Translation by Netta Ehrlich)

בקר תעירני דמעתי

Boker te'ireni dimati | In the Mornings Tears Wake Me

Music by Alexander Krein — Words by Abram Markovich Efros

TRANSLITERATION

Boker te'ireni dimati, Eli, Eli!
Erev teyashneyni dimati, Eli, Eli!
Im ayelet-ha'shakhar ankhati li, mar li, mar!
Im negohot-neshef ankhati li, mar li, mar li!
Im elekh ha'negba, shav'ati li, ha, Eli!
Im esa tsafona, shav'ati li, ha, Eli!
Miney meshekh zara eyn dami li, ha, Eli!
Ve'ad asif u'batsir eyn dami li, ha, Eli!
Asheshu eynai mi'redet mayim, ha, Eli!
Kaf ragli batska mi'nud… Eli, Eli!
Eyn miflat ve'eyn makhase… ad matay od, ha, Eli!
Bekhi ravta eyni! Re'e onyi, ki mar li, mar!

ORIGINAL HEBREW

בֹּקֶר תְּעִירֵנִי דִּמְעָתִי, אֵלִי, אֵלִי!
עֶרֶב תְּיַשְּׁנֵנִי דִּמְעָתִי, אֵלִי, אֵלִי!
עִם אַיֶּלֶת־שַׁחַר אַנְחָתִי לִי, מַר לִי, מַר!
עִם נְגֹהוֹת־נֶשֶׁף אַנְחָתִי לִי, מַר לִי, מַר לִי!
אִם אֵלֵךְ הַנֶּגְבָּה, שַׁוְעָתִי לִי, הָהּ, אֵלִי!
אִם אֶסַּע צָפוֹנָה, שַׁוְעָתִי לִי, הָהּ, אֵלִי!
מִנֵּי מֶשֶׁךְ זֶרַע אֵין דָּמִי לִי, הָהּ, אֵלִי!
וְעַד אָסִיף וּבָצִיר אֵין דָּמִי לִי, הָהּ, אֵלִי!
עָשְׁשׁוּ עֵינַי מֵרֶדֶת מַיִם, הָהּ, אֵלִי!
כַּף רַגְלִי בָּצְקָה מִנּוֹד... אֵלִי, אֵלִי!
אֵין מִפְלָט וְאֵין מַחֲסֶה... עַד מָתַי עוֹד, הָהּ, אֵלִי!
בְּכִי רָוְתָה עֵינִי! רְאֵה עָנְיִי, כִּי מַר לִי, מַר!

ENGLISH TRANSLATION

In the mornings, tears would wake me, my God, my God.
At nights tears make me sleepy, my God, my God.
With the morning star I moan, full of bitterness, bitter.
With groans and sighs, full of bitterness, bitter.
If I'd walk south, I'd cry, oh, my God.
If I'd ride north, I'd cry, oh, my God.
No strength left for a bag of seeds, oh, my God!
Till vintage and harvest, I have no strength, oh, my God!
My eyes burned from weeping,
My feet swollen from wandering around, my God, my God!
There is no shelter or respite… until when, oh, my God!
The weeping filled my eyes! Look at poor me,
Full of bitterness, so bitter!

(Translation by Faina Burko)

רכים מרך פניך

Rakim merokh panayikh | Soft and Tender Face

Music by Alexander Krein — Words by Mandelstam

TRANSLITERATION

Rakim me’rokh panayikh-khen ra’aya,
Ve’kaf-yadekh ra’aya, tsekhora mi’tskhor,
Ve’at rakhakt miney tevel va’dor,
Ve’khol khaya’yikh-korakh eyn miflat…

Zo tugatekh-hekhrakh pili hu
Be’khom roshi etsba’otayikh lan,
Be’midbarekh na’ava, ke’pelg ran, yirad,
U’vemerkhak eyneykh nad…

ORIGINAL HEBREW

רַכִּים מֵרֹךְ פָּנַיִךְ-חֵן רַעְיָה,
וְכַף-יָדֵךְ רַעְיָה, צְחוֹרָה מִצְּחוֹר,
וְאַתְּ רָחַקְתְּ מִנִּי תֵּבֵל וָדוֹר,
וְכָל חַיַּיִךְ-כֹּרַח אֵין מִפְלָט...

זוֹ תּוּגָתֵךְ-הַכְרֵחַ פֶּלְאִי הוּא
בְּחֹם רָאשֵׁי אֶצְבְּעוֹתַיִךְ לָן,
בְּמִדְבָּרֵךְ נָאוָה, כְּפֶלֶג רָן, יִרְעַד,
וּבְמֶרְחַק עֵינֵךְ נָד...

ENGLISH TRANSLATION

Soft and tender face, graceful wife,
Your gentle hand, white snow white,
You are far away from me, planets far, generations away.
Your life is a necessity, there is no escape...

Your sad necessity is wonderous.
My head rests in your warm touching fingers.
Like little streams of water trembling through
Your wonderful desert, I wander, in the farness of your eye...

(Translation by Netta Ehrlich)

Bearbeitungen Ostjüdischer Volkslieder
Arrangements of Yiddish Folksongs

MUSIC BY STEFAN WOLPE

1.
אונטער דעם קינדס וויגעלע
Unter dem kinds vigele | Under The Child's Cradle

TRANSLITERATION

Unter dem kinds vigele
Shteyt a goldn tsigele.
S'tsigele iz geforn handlen:
Rozhinkes mit mandlen.
Rozhinkes mit faygn —
S'kind vet shlofn un shvaygn.

Sholf mir, shlof mir, in dayn ru.
Makh di koshere eygelekh tsu.
Makh zey tsu un makh zey owf.
Kumt der tate un vekt dikh owf.
Tate, Tate, nisht owfvek
Dos kind vet shlofn vayter avek.

Shlofn iz a gute skhoyre,
Moyshele vet lernen Toyre.
Toyre vet er lernen,
Sforim vet er shraybn.
A guter un a frumer vet er
Mirtseshem blaybn.

ORIGINAL YIDDISH

אונטער דעם קינדס וויגעלע
שטייט אַ גאָלדן ציגעלע.
ס'ציגעלע איז געפֿאָרן האַנדלען:
ראָזשינקעס מיט מאַנדלען.
ראָזשינקעס מיט פֿײַגן —
ס'קינד וועט שלאָפֿן און שווײַגן.

שלאָף מיר, שלאָף מיר, אין דײַן רו.
מאַך די כּשרע אייגעלעך צו.
מאַך זיי צו און מאַך זיי אויף.
קומט דער טאַטע און וועקט דיך אויף.
טאַטע, טאַטע, נישט אויפֿוועק
דאָס קינד וועט שלאָפֿן ווײַטער אַוועק.

שלאָפֿן איז אַ גוטע סחורה,
משהלע וועט לערנען תּורה.
תּורה וועט ער לערנען,
ספֿרים וועט ער שרײַבן.
אַ גוטער און אַ פֿרומער וועט ער
אם־ירצה־השם בלײַבן.

ENGLISH TRANSLATION

Under the child's cradle
There is a golden little goat.
The little goat went to sell his wares:
Raisins and almonds.
Raisins and figs —
The child will sleep and be quiet.

Sleep, sleep, restfully.
Close your pure little eyes.
Close your eyes and open them.
Father comes and wakes you up.
Father, Father, don't wake him up
The child will remain in sleep.

Sleep is a valuable commodity,
Moyshele will study Torah.
Torah he will study,
He will write holy books.
He will, God willing, remain good and pious.

2.
בײַ מײַן מאַמעס הײַזעלע
Bay mayn mames hayzele | By My Mother's Small House

TRANSLITERATION

Bay mayn mames hayzele, hayzele,
Bin ikh mir geshtanen.
Akh, mayn tayer lebn
Iz farbaygegangen.

Mit di bloe eyglekh, eyglekh,
Mit di blonde hor —
Kh'hob gemeynt az vos er redt
Iz dokh alts vor.

Kh'hob gemeynt af zayne reyd, zayne reyd
Ken men shteln moyern.
Er hot dokh mir azoyns geton,
Az ikh muz nor veynen un troyern.

Okh, un vey, mameshi, mameshi,
Mameshi, ikh fal!
Zint kh'hob ongehoybn a libe firn
Platst in mir di gal!

ORIGINAL YIDDISH

בײַ מײַן מאַמעס הײַזעלע, הײַזעלע,
בין איך מיר געשטאַנען.
אַך, מײַן טײַער לעבן
איז פֿאַרבײַגעגאַנגען.

מיט די בלאָע אייגלעך, אייגלעך,
מיט די בלאָנדע האָר —
כ'האָב געמיינט אַז וואָס ער רעדט
איז דאָך אַלץ וואָר.

כ'האָב געמיינט אויף זײַנע רייד, זײַנע רייד
קען מען שטעלן מויערן.
ער האָט דאָך מיר אַזוינס געטאָן,
אַז איך מוז נאָר וויינען און טרויערן.

אָך, און וויי, מאַמעשי, מאַמעשי,
מאַמעשי, איך פֿאַל!
זינט כ'האָב אָנגעהויבן אַ ליבע פֿירן
פּלאַצט אין מיר די גאַל!

ENGLISH TRANSLATION

By my mother's small house I stood,
Oh, my precious sweetheart walked by.

With his dear blue eyes and blond hair,
I thought that what he said was all true.

I put my trust in his words, but what he did was such
That all I have left is to cry and mourn.

Oh, my, Momma, Momma, Momma, I'm falling!
Ever since I fell in love I've been going out of my mind.

3.

אַ מאָל איז געווען

A mol iz geven | Once There Was

TRANSLITERATION

A mol iz geven
A kleyn yidele.
Hot er gehat

A kleyn fidele.
Shray-ray-ray
Makht dos fidele.

A kleyn dudele.
Du-du-du
Makht dos dudele.

A kleyn fayfele.
Fay-fay-fay
Makht dos fayfele.

A kleyn paykele.
Pom-pom-pom
Makht dos paykele.

ORIGINAL YIDDISH

אַ מאָל איז געווען
אַ קליין ייִדעלע.
האָט ער געהאַט

אַ קליין פֿידעלע.
שרײַ־רײַ־רײַ
מאַכט דאָס פֿידעלע.

אַ קליין דודעלע.
דו־דו־דו
מאַכט דאָס דודעלע.

אַ קליין פֿײַפֿעלע.
פֿײַ־פֿײַ־פֿײַ
מאַכט דאָס פֿײַפֿעלע.

אַ קליין פּײַקעלע.
פּאָם־פּאָם־פּאָם
מאַכט דאָס פּײַקעלע.

ENGLISH TRANSLATION

Once there was
A little Jew.
And he had

A little fiddle.
Shray-ray-ray
Goes the fiddle.

A little bagpipe.
Du-du-du
Goes the bagpipe.

A little flute.
Fay-fay-fay
Goes the flute.

A little drum.
Pom-pom-pom
Goes the drum.

4.

אַלע מענטשן טאַנצנדיק

Ale mentshn tantsndik | Everyone Dances

TRANSLITERATION

Ale mentshn tantsndik un shpringendik
Un lakhndik un zingendik
Un Moyshele shteyt alts veynendik.
— Moyshe, Moyshe! Vos, du veynst?
— Kh'veyn vos kh'meyn:
Es iz shoyn tsayt tsu der khupe tsu geyn.
Es iz shoyn tsayt esn tsu geyn.
Es iz shoyn tsayt a mitsve-tentsl geyn.
Es iz shoyn tsayt shlofn tsu geyn.

ORIGINAL YIDDISH

אַלע מענטשן טאַנצנדיק און שפּרינגענדיק
און לאַכנדיק און זינגענדיק
און משהלע שטייט אַלץ וויינענדיק.
— משה, משה! וואָס, דו וויינסט?
— כ'וויין וואָס כ'מיין:
עס איז שוין ציַיט צו דער חופּה צו גיין.
עס איז שוין ציַיט עסן צו גיין.
עס איז שוין ציַיט אַ מיצווה-טענצל גיין.
עס איז שוין ציַיט שלאָפֿן צו גיין.

ENGLISH TRANSLATION

Everyone dancing, jumping, laughing, and singing,
Moyshele stands and cries.
— Moyshe, Moyshe! What, are you crying?
— I am crying because it seems it's time to go to the chuppah.
I am crying because it seems it's time to eat.
I am crying because it seems it's time to do the wedding dance.
I am crying because it seems it's time to go to sleep.

5.
װי אַזוי קען איך לוסטיק זײַן
Vi azoy ken ikh lustik zayn | How Can I Be Happy

TRANSLITERATION

Vi azoy ken ikh lustik zayn
Az farshtert zenen mir mayne vegn?
Az ikh derman mikh on zayn sheyn ponem,
Vi azoy ken ikh lebn?

Ikh es un trink un shlof bay nakht
Nor mayn harts iz mir fartrakht.

Vi azoy ken ikh lustik zayn
Az farshtert zenen mir mayne vegn?
Az ikh derman mikh on zayn sheyn ponem,
Vi azoy ken ikh lebn?

ORIGINAL YIDDISH

װי אַזוי קען איך לוסטיק זײַן
אַז פֿאַרשטערט זענען מיר מײַנע װעגן?
אַז איך דערמאַן מיך אָן זײַן שיין פּנים,
װי אַזוי קען איך לעבן?

איך עס און טרינק און שלאָף בײַ נאַכט
נאָר מײַן האַרץ איז מיר פֿאַרטראַכט.

װי אַזוי קען איך לוסטיק זײַן
אַז פֿאַרשטערט זענען מיר מײַנע װעגן?
אַז איך דערמאַן מיך אָן זײַן שיין פּנים,
װי אַזוי קען איך לעבן?

ENGLISH TRANSLATION

How can I be happy
When all my paths in life are frustrated?
When I am reminded of his beautiful face,
How can I live?

I eat and drink and sleep at night
But my heart is preoccupied with thoughts.

6.

עס קומט געפֿלויגן די גילדערנע פּאַווע

Es kumt gefloygn di gilderne pave | A Golden Peacock Flies

TRANSLITERATION

Es kumt gefloygn di gilderne pave
Fun a fremdn land.
Hot zi farloyrn dem gildernem feder
Mit a groysn shand.

Es iz nit azoy der gilderner feder
Vi di pave aleyn.
Es iz nit azoy der eydem
Vi di tokhter aleyn.

Vi es iz biter, mayn libe muter,
A feygele af dem yam,
Azoy iz biter, mayn libe muter,
Az men kumt on tsu a shlekhtn man.

Vi es iz biter, mayn libe muter,
A feygele on a nest
Azoy iz biter, mayn libe muter,
Shver un shvigers kest.

Vi es iz biter, mayn libe muter,
A shtibele on a tir,
Azoy iz biter, mayn libe muter,
Mir on dir.

ORIGINAL YIDDISH

עס קומט געפֿלויגן די גילדערנע פּאַווע
פֿון אַ פֿרעמדן לאַנד.
האָט זי פֿאַרלוירן דעם גילדערנעם פֿעדער
מיט אַ גרויסן שאַנד.

עס איז ניט אַזוי דער גילדערנער פֿעדער
ווי די פּאַווע אַליין.
עס איז ניט אַזוי דער איידעם
ווי די טאָכטער אַליין.

ווי עס איז ביטער, מײַן ליבע מוטער,
אַ פֿייגעלע אויף דעם ים,
אַזוי איז ביטער, מײַן ליבע מוטער,
אַז מען קומט אָן צו אַ שלעכטן מאַן.

ווי עס איז ביטער, מײַן ליבע מוטער,
אַ פֿייגעלע אָן אַ נעסט,
אַזוי איז ביטער, מײַן ליבע מוטער,
שווער און שוויגערס קעסט.

ווי עס איז ביטער, מײַן ליבע מוטער,
אַ שטיבעלע אָן אַ טיר,
אַזוי איז ביטער, מײַן ליבע מוטער,
מיר אָן דיר.

ENGLISH TRANSLATION

A golden peacock flies
In from a foreign land.
Very shamefully
She lost the golden feather.

It is not so much a matter of the golden feather
As of the peacock itself.
It is not so much a matter of the son-in-law
As of the daughter herself.

Just as miserable, my dear mother, as it
is for the bird upon the ocean,
So it is miserable, my dear mother, to
be beholden to a cruel husband.

Just as it is miserable, my dear mother,
As it is for a bird to be without a nest,
So it is miserable, my dear mother,
To depend on the in-laws' keep.

Just as miserable, my dear mother,
As it is to be a house with no door,
So it is miserable, my dear mother,
For me to be without you.

Drei Palästinensische Volsklieder
Three Palestinian Folksongs

MUSIC BY A. M. ROTHMÜLLER

מולדתי ארץ כנען

Moladeti erets Kna'an | My Motherland Is Cnaan

TRANSLITERATION

Moladeti erets Kna'an
Megamati sedot Khoran

Ya leyl ya leyl, ya leyl ya leyli

ORIGINAL HEBREW

מוֹלַדְתִּי אֶרֶץ כְּנַעַן
מְגַמָּתִי שְׂדוֹת חוֹרָן

יָא-לֵיל יָא-לֵיל, יָא-לֵיל יָא-לֵילִי

ENGLISH TRANSLATION

My motherland is Cnaan
On my way to the fields of Hauran*

[*Hauran is east of the Golan Heights of today's south Syria and northern Jordan. In the 19th century, Jewish settlers from Romania and Bulgaria attempted to revive the land. Baron Rothschild suggested they leave in 1898 due to disease and persecution.]

(Translation by Netta Ehrlich)

פקד אדני

Pakad Adonay | God Visited

Words by Hillel Bregman-Avihanan

TRANSLITERATION

Le'moladeti hevet oti,
Be'yam galim va'ketsef.
Eshak tranayikh oniyati,
Lo eshkakhekh la'netsakh.

Pakad Adonay pinat Tsion ha'nidakhat,
Ho, ma nayim shevet akhim gam yakhad.

Zakna me'od imi horati,
Yafta mi'kol em khoreget.
Tovot khorvot moladeti,
Mi'kol kirya khogeget.

Pakad Adonay pinat Tsion ha'nidakhat,
Ho, ma nayim shevet akhim gam yakhad.

ORIGINAL HEBREW

לְמוֹלַדְתִּי הֵבֵאת אוֹתִי,
בְּיָם גַּלִּים וָקֶצֶף.
אֶשַּׁק תְּרָנַיִךְ אֳנִיָּתִי,
לֹא אֶשְׁכָּחֵךְ לָנֶצַח.

פָּקַד אֲדֹנָי פִּנַּת צִיּוֹן הַנִּדַּחַת,
הוֹ, מַה נָּעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם יַחַד.

זָקְנָה מְאוֹד אִמִּי הוֹרָתִי,
יָפְתָה מִכָּל אֵם חוֹרֶגֶת.
טוֹבוֹת חָרְבוֹת מוֹלַדְתִּי,
מִכָּל קִרְיָה חוֹגֶגֶת.

פָּקַד אֲדֹנָי פִּנַּת צִיּוֹן הַנִּדַּחַת,
הוֹ, מַה נָּעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם יַחַד.

ENGLISH TRANSLATION

In rough seas and foam,
You brought me to my homeland.
Your masts I shall kiss, my ship,
I will never forget you.

God visited my forsaken corner Zion,
Oh, how pleasant it is to sit together in brotherhood.

Very elderly is my mother,
Yet more beautiful than any young stepmother.
So, the ruins of my ancient motherland
Are better than any jubilant city.

God visited my forsaken corner Zion,
Oh, how pleasant it is to sit together in brotherhood.

(Translation by Netta Ehrlich)

הוי חלוץ

Hoy Khaluts | Hey Halutz

Words by Avigdor Hameiri

TRANSLITERATION

Hoy Khaluts, Khaluts tipesh
Ma ata ose sham,
Ma ata bone sham,
Be'sevel, be'ze'a?
"Bone ani kevish gadol
Me'efer, tit, afar va'khol
Bishvil Meshiakh ben David"
Bishvil mi? Bishvil ma?
"Bishvil Meshiakh, Bishvil Meshiakh
Bishvil Meshiakh ben David
Sheyetse imanu bi'mekholot Makhanayim."

ORIGINAL HEBREW

הוֹי חָלוּץ, חָלוּץ טִפֵּשׁ
מָה אַתָּה עוֹשֶׂה שָׁם,
מָה אַתָּה בּוֹנֶה שָׁם,
בְּסֵבֶל, בְּזֵעָה?
"בּוֹנֶה אֲנִי כְּבִישׁ גָּדוֹל
מֵעָפָר, טִיט, עָפָר וָחוֹל
בִּשְׁבִיל מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד"
בִּשְׁבִיל מִי? בִּשְׁבִיל מָה?
"בִּשְׁבִיל מָשִׁיחַ, בִּשְׁבִיל מָשִׁיחַ
בִּשְׁבִיל מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד
שֶׁיֵּצֵא עִמָּנוּ בִּמְחוֹלוֹת מַחֲנַיִם."

ENGLISH TRANSLATION

Hey Halutz, you silly pioneer,
What are you doing there,
What are you building there,
In suffering, in sweat?
"I build a great road
From dirt, cement, mud, and sand
For Messiah son of David"
For whom? For what?
"For the Messiah, for the Messiah
For Messiah son of David
May he come out to dance with us in Mahanayim.*"

[*Mahanayim: A Jewish settlement near Safed in the Galilee]

(Translation by Netta Ehrlich)

YIVO INSTITUTE FOR JEWISH RESEARCH

The YIVO Institute for Jewish Research is dedicated to the preservation and study of the history and culture of East European Jewry worldwide. For nearly a century, YIVO has pioneered new forms of Jewish scholarship, research, education, and cultural expression. Our public programs and exhibitions, as well as online and on-site courses, extend our global outreach and enable us to share our vast resources. The YIVO Archives contains more than 24 million original items and YIVO's Library has over 400,000 volumes—the single largest resource for such study in the world.

yivo.org

LBI

LEO BAECK INSTITUTE – NEW YORK | BERLIN
for the Study of German-Jewish History and Culture

The Leo Baeck Institute – New York | Berlin is a research library and archive focused on the history of German-speaking Jews. Its extensive library, archival, and art collections comprise one of the most significant repositories of primary source material and scholarship on the centuries of Jewish life in Central Europe before the Holocaust.

lbi.org

This program is supported, in part, by public funds from the New York City Department of Cultural Affairs, in partnership with the City Council.

NYC Cultural Affairs